

ประเทศไทย: ยกเลิกการดำเนินคดีหมิ่นประมาทที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน การไต่สวนมูลฟ้องของคดีต่ออังคณา นีละไพจิตรและพุทธณี กางกัน ถูกกำหนดวันแล้ว

(กรุงเทพฯ 17 กุมภาพันธ์ 2563) ทางกรไทยควรยกเลิกการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางอาญา ที่ฟ้องโดยบริษัทธรรม
เกษตร จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทฟาร์มไก่ และให้ออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองไม่ให้นักปกป้องสิทธิมนุษยชนต้องถูกดำเนินคดีที่ไม่
สอดคล้องกับข้อเท็จจริงอย่างรอบด้าน ฟอรั่ต์ฟายไรต์กล่าวในวันนี้ หลังจากที่มีการเจรจาไกล่เกลี่ยกับบริษัทธรรมเกษตร จำกัด
ไม่บรรลุผล ศาลอาญากรุงเทพได้กำหนดไต่สวนมูลฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาต่ออังคณา นีละไพจิตร อดีตกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และพุทธณี กางกัน ผู้เชี่ยวชาญอาวุโสด้านสิทธิมนุษยชนของฟอรั่ต์ฟายไรต์ ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ และ
2 มีนาคมตามลำดับ

ศาลนัดพิจารณาคดีหมิ่นประมาททางอาญาคดีหนึ่งที่บริษัทธรรมเกษตร จำกัด ฟ้อง สุภาวี วรรณศิริ อดีต
ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน ฟอรั่ต์ฟายไรต์ และ นานวิน นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ระหว่างวันที่ 18-21 กุมภาพันธ์ที่ศาล
อาญากรุงเทพ นานวินยังถูกบริษัทธรรมเกษตร จำกัดดำเนินคดีในข้อหาให้การเท็จ ซึ่งมีกำหนดพิจารณาที่ศาลจังหวัดสระบุรี
ระหว่างวันที่ 11-13 มีนาคม

“เราเชื่อว่าคดีเหล่านี้มีจุดประสงค์เพื่อคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชน” เอมี สมิธ (Amy Smith) ผู้อำนวยการบริหาร
ฟอรั่ต์ฟายไรต์กล่าว “ทางการไทยควรแทรกแซงเพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และชัดเจนไม่ให้มีการไต่สวนคดีที่
ปราศจากมูลความจริงเหล่านี้”

บริษัทธรรมเกษตรจำกัดปฏิเสธไม่เข้าร่วมการเจรจาไกล่เกลี่ยกับอังคณา นีละไพจิตรเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ และไม่
เจรจาไกล่เกลี่ยเป็นครั้งที่สองกับพุทธณี กางกัน

คดีที่บริษัทฟ้องต่ออังคณาและพุทธณี เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมบนโซเชียลมีเดีย เพื่อแสดงการสนับสนุนต่อนัก
ปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ถูกบริษัทธรรมเกษตรดำเนินคดี การฟ้องคดีต่ออังคณาเมื่อ 25 ตุลาคม เกี่ยวข้องกับข้อความในทวิต
เตอร์สองครั้งเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2561 และ 28 มิถุนายน 2562 ส่วนคดีต่อพุทธณี กางกัน เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมใน
โซเชียลมีเดีย 14 ครั้ง ประกอบด้วยข้อความในทวิตเตอร์สามครั้ง การรีทวีตเก้าครั้ง และโพสต์เฟซบุ๊กสองโพสต์ ระหว่างวันที่
25 มกราคมและ 5 สิงหาคม 2562

หากศาลตัดสินว่ามีความผิด อังคณาอาจได้รับโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี และ/หรือปรับ 400,000 บาท จากการละเมิด
ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 326 และ 328 ส่วนพุทธณีอาจได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 28 ปี และ/หรือปรับ 2.8 ล้านบาท

นับแต่ปี 2559 บริษัทธรรมเกษตร ได้ฟ้องคดีต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนอย่างน้อย 21 คน รวมทั้งอาจารย์งามศุภร์
รัตนเสถียร จากมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งถูกดำเนินคดีหมิ่นประมาททางอาญา เพราะถูกกล่าวหาว่าแชร์ใบแถลงข่าวของฟอรั่ต์
ฟายไรต์ทางเฟซบุ๊ก ศาลอาญากรุงเทพตัดสินว่าไม่รับไต่สวนคดีต่องามศุภร์ระหว่างการไต่สวนมูลฟ้องเมื่อวันที่ 18 กันยายน
2562 โดยศาลอุทธรณ์กำลังอยู่ระหว่างพิจารณาคำอุทธรณ์ซึ่งยื่นโดยบริษัทธรรมเกษตร จำกัด

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ของไทยคุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก เช่นเดียวกับข้อ 19 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ซึ่งไทยเป็นภาคี อย่างไรก็ตามการฟ้องคดีหมิ่นประมาททางอาญาส่งผลคุกคามต่อเสรีภาพในการแสดงออกของไทย นอกจากนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติยืนยันว่า “การจำกัดไม่ใช่โทษที่เหมาะสม” สำหรับความผิดฐานหมิ่นประมาท

ในเดือนธันวาคม 2561 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 161/1 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งอนุญาตให้ศาลสามารถยกฟ้องคดีและห้ามฟ้องซ้ำในกรณีที่การฟ้องคดีของบุคคลหรือเอกชนนั้นเป็นการ “ฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลย” แผนปฏิบัติการเพื่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ภายใต้แผนปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2562 ยังกำหนดให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโครงสร้างกฎหมายเพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตามคดีที่ฟ้องโดยบริษัทธรรมเกษตร จำกัดยังคงดำเนินต่อไปในศาลไทย

ทางการไทยควรยกเลิกคดีความทุกคดีที่ฟ้องโดยบริษัทธรรมเกษตรต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และจัดทำกฎหมายเพื่อคุ้มครองอย่างรอบด้านไม่ให้นักปกป้องสิทธิมนุษยชนและบุคคลอื่นตกเป็นเป้าหมายการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรมในไทย ฟอรั่ตีฟายไวด์กล่าว